

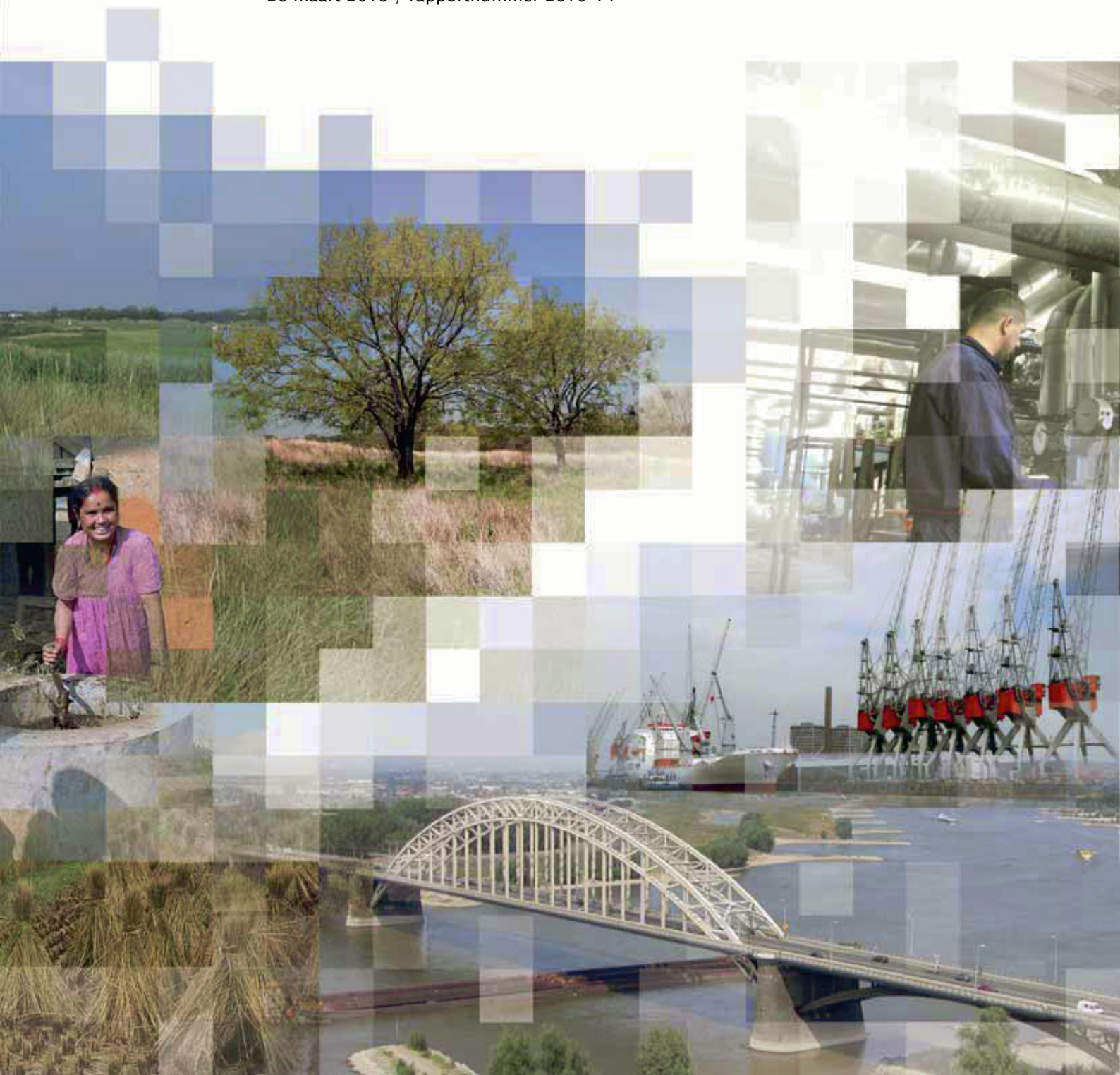

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied gemeente Smallingerland

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

26 maart 2013 / rapportnummer 2610-71

1. Oordeel over het MER

De gemeente Smallingerland wil een nieuw bestemmingsplan buitengebied opstellen. Het plan voorziet in een nieuw en geactualiseerd planologisch kader voor het landelijke gebied van de gemeente. De ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen in de bestemmingsplannen zijn voor de gemeente aanleiding de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) te volgen. De gemeenteraad van Smallingerland is hiervoor het bevoegd gezag.

De Commissie voor de m.e.r. (verder de Commissie)¹ is van oordeel dat het MER prettig leesbaar is en over het algemeen een goed beeld geeft van de milieueffecten. Uit het MER maakt de Commissie op dat het milieubelang een rol heeft gespeeld in het proces van het voorontwerp-bestemmingsplan naar het ontwerp-bestemmingsplan. Op basis van milieu-informatie zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderijen bijgesteld. Desondanks is de Commissie van oordeel dat het MER niet alle informatie bevat die zij essentieel acht voor het volwaardig mee laten wegen van het milieubelang in de besluitvorming. De tekortkomingen zijn hieronder aangegeven:

- De uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderij tot 2,5 hectare zijn aan een afwijkingsbevoegdheid gekoppeld. Het is in het MER niet aangetoond dat de voorwaarden bij de afwijkingsbevoegdheid de zekerheid geven dat aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. Het MER beschrijft daardoor geen uitvoerbaar voornemen.
- Het is onduidelijk waarom 3.000 varkens per hectare een representatieve invulling is voor een intensieve veehouderij. Elders in het MER wordt aangegeven dat 1 m² per varken representatief is. Mogelijk zijn de milieueffecten voor geur en ammoniak onderschat door de aanname van 3.000 varkens per hectare.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming een aanvulling op het MER op te stellen waarin bovengenoemde tekortkomingen worden verholpen. In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissierner.nl onder *adviezen*.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Natura 2000-gebieden

In het voorontwerpbestemmingsplan was voorgesteld om alle agrarische bedrijven de mogelijkheid te bieden om bij recht te kunnen uitbreiden tot ten hoogste 2,5 hectare. Uit het MER blijkt echter dat elke uitbreiding van een veehouderij kan leiden tot een toename van depositie in, en dus tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden in het studiegebied. In de huidige situatie leidt de achtergronddepositie voor alle Natura 2000-gebieden al tot een overschrijding van de kritische stikstofdepositiewaarden van verschillende stikstofgevoelige habitattypen. Ook in de toekomst is nog steeds een overschrijding voorzien van de kritische depositiewaarden voor deze stikstofgevoelige habitattypen.

Vanwege bovenstaande conclusie uit MER is in het ontwerp bestemmingsplan uitbreiding van veehouderij alleen mogelijk gemaakt door middel van een afwijkingsbevoegdheid met de volgende voorwaarden. Vee stallen mogen worden gebouwd mits:

1. dit niet leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het betreffende bedrijf;
2. dan wel indien dit wel leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het betreffende bedrijf:
 - een vergunning als bedoeld in artikel 19d van de Natuurbeschermingswet is verkregen; of
 - uit onderzoek of middels een verklaring van het bevoegd gezag in zake de Natuurbeschermingswetvergunning, is gebleken dat deze vergunning niet nodig is of kan worden verleend.

De Commissie is van oordeel dat met de bovenstaande voorwaarden niet de zekerheid is gegeven dat op planniveau aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat de toets op planniveau niet mag worden doorgeschoven naar de toets op projectniveau.^{2 3}

Bij punt 1 is niet inzichtelijk gemaakt met welke maatregelen/ alternatieven een dergelijke nul-emissie bereikt kan worden als er een veestal wordt gebouwd en of die effectief en realiseerbaar zijn.

² Volgens artikel 19j, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998, dient het bevoegd gezag bij het besluit tot vaststelling van het plan rekening te houden met de gevolgen die het plan kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Het besluit kan pas worden genomen als aan alle voorwaarden van artikel 19g en 19h is voldaan. Dat betekent dat, wanneer aantasting van natuurlijke kenmerken niet valt uit te sluiten, de ADC-toets doorlopen dient te worden.

³ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Oldebroek (nr. 201001276/1/R2.) Nader onderzoek naar de gevolgen van een plan op een Natura 2000-gebied mag niet worden doorgeschoven naar het moment dat van een flexibiliteitsbepaling gebruik wordt gemaakt.

De Commissie merkt verder nog op dat, om te beoordelen of er sprake is van aantasting van natuurlijke kenmerken, de stikstofdepositie van belang is en niet de stikstofemissie.⁴

Bij punt 2 merkt de Commissie op dat de onzekerheid blijft bestaan of aantasting van natuurlijke kenmerken plaatsvindt. De gemeente dient dit op planniveau te beoordelen en kan niet volstaan met het verwijzen naar een ander besluit.

De Commissie is van oordeel dat binnen de doelstellingen en sturingsmogelijkheden van de gemeente maatregelen danwel alternatieven denkbaar zijn met minder gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Zij denkt daarbij bijvoorbeeld aan emissiebeperkende technieken, het stellen van een plafond aan het aantal potentiële uitbreidingen van veehouderij, beperking van de omvang van de uitbreidingen, verdergaande zonering en een actieve opstelling ten aanzien van stoppende agrarische bedrijven.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER en de Passende beoordeling een alternatief te ontwikkelen en/of concrete maatregelen te beschrijven waarin aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden met zekerheid is uit te sluiten. Het is daarbij van belang om de effectiviteit en realiseerbaarheid van de alternatieven of mitigerende maatregelen aan te geven.

2.2 Voornemen/ Intensieve veehouderij

In bijlage 3 worden de modelbedrijven beschreven die zijn gebruikt om een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan te bepalen. Voor de invulling van een intensieve veehouderij of intensieve neventak is de keuze gemaakt om uit te gaan van een vleesvarkensbedrijf. Deze keuze acht de Commissie correct omdat vleesvarkens de hoogste emissie per m² stalruimte geven. De Commissie vindt het echter niet navolgbaar waarom voor de invulling van een vleesvarkensbedrijf is aangenomen dat de bezetting 3.000 varkens per hectare zal zijn. Elders in het MER is aangegeven dat 1 m² per varken representatief⁵ is en dat lijkt de Commissie ook een reële aanname. Een aantal van 8.000 à 9.000 vleesvarkenplaatsen per ha zou dan realistisch zijn. De Commissie is van oordeel dat de milieueffecten voor geur en ammoniak in de betreffende alternatieven daardoor mogelijk zijn onderschat.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER voor een intensieve veehouderij te onderbouwen waarom 3.000 varkens per hectare een representatieve invulling is dan wel uit te gaan van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan voor intensieve veehouderij en de effecten in ieder geval voor geur en ammoniak hierop aan te passen.

⁴ Indien er bijvoorbeeld gesaldeerd wordt met een stoppend bedrijf ver weg gelegen van Natura 2000-gebieden ten behoeve van een uit te breiden bedrijf dichterbij Natura 2000-gebieden dan kan er bij gelijke emissie nog steeds sprake zijn van aantasting van natuurlijke kenmerken.

⁵ Zie tabel 3 van bijlage 3 van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Smallingerland

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Smallingerland

Besluit: Vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D14 en Passende beoordeling

Procedurele gegevens:

ter inzage legging van de informatie: 11 november 2011 tot en met 22 december 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 1 december 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 8 maart 2012

kennisgeving MER: 13 december 2012

ter inzage legging MER: 14 december 2012 tot en met 24 januari 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 19 december 2012

toetsingsadvies uitgebracht: 26 maart 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. S. Bokma

dr. F.H. Everts

ing. D. Hamhuis

drs. J.P. Siedsma (werkgroepsecretaris)

ir. J. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied 2013 Smallingerland, BügelHajema Adviseurs bv, 21 november 2012;
- Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied 2012 Smallingerland, BügelHajema Adviseurs bv, 6 april 2012;
- Ontwerp Bestemmingsplan Buitengebied 2013 Smallingerland, BügelHajema Adviseurs bv, 20 november 2012;
- Natuurwaarden bestemmingsplan Buitengebied 2013 Smallingerland, BügelHajema Adviseurs bv, 21 november 2012.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied gemeente Smallingerland

ISBN: 978-90-421-3685-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

